

# เซ็งเป็ด ของ เซ็งเป็ด

## อัตชีวประวัติกับการเปิดเผยตัวตนในบริบทสังคมไทย

นัทธนี ประสานนาม

### Abstract

*This article aims to examine coming-out process found in Sengped's autobiography. It shows that the autobiography constructs the author's gay identity through love story and queer spirits which initiate the denial against homonormativity. The author explores significant ties among family, religious institutions, and various discursive practices influencing the construction and/or the ambiguity of Thai gay identity. The study points out how limited the Western queer theory is when it is applied with sexual diversity and life narrative in the Thai social context. Furthermore, the findings suggest that writing and studying Thai autobiography ignore queer political dimensions which should be voiced.*

### ความนำ

อัตชีวประวัติ (autobiography) เป็นวรรณกรรมในกลุ่มสารคดีประเภทหนึ่งจัดตามหมวดหมู่วรรณกรรมในโลกตะวันตก นักวิชาการถกเถียงกันมากเกี่ยวกับต้นกำเนิดของอัตชีวประวัติที่สัมพันธ์กับงานเขียนประเภทบันทึกประวัติศาสตร์ บันทึกความทรงจำ และอนุทิน อย่างไรก็ตาม นักวิชาการส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าอัตชีวประวัติในโลกตะวันตกเฟื่องฟูมาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 18 โดยเป็นผลมาจากการเขียนเรื่อง “คำสารภาพ” (Les Confession) ของฌอง ฌาร์กส์ รูสโซ (Jean-Jacques Rousseau, 1712-1778) เป็นอัตชีวประวัติเรื่องแรกโดยสืบทอดแนวทางการเขียนมาจากนักบุญออกุสติน (St. Augustine) (พงศาวดาร พันธุบุรณะ. 2536: 299-310)

ราชบัณฑิตยสถาน (2545: 46) ให้คำจำกัดความอัตชีวประวัติไว้ตอนหนึ่งว่า “เรื่องราวชีวิตที่เจ้าของประวัติเป็นผู้เขียนเอง” โดยนักวิชาการไทยได้กล่าวถึงขอบเขตเนื้อหาของอัตชีวประวัติเพิ่มเติมว่าเป็นประวัติของ

ผู้เขียน “ตั้งแต่เกิดกระทั่งถึงช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต มักเป็นช่วงที่ผ่านความสำเร็จของชีวิตหรือความล้มเหลวมาแล้ว” (ยุพร แสงทักษิณ. 2538: 131 อ้างถึงใน ปัทมน กอตระกูลสิน, 2550: 10) ต่างกับคำจำกัดความของฟิลลิป เลอเชิน (Philippe Lejeune) ที่ได้เพ่งเล็งที่จุดเริ่มต้นของประวัติ เลอเชินเสนอว่าอัตชีวประวัติเป็น “เรื่องเล่าลีลาร้อยแก้วของบุคคลหนึ่งซึ่งถ่ายทอดชีวิตตนเองย้อนหลัง โดยเน้นด้านส่วนตัวเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวของบุคลิกภาพ” (พวงคราม พันธุ์บูรณะ. 2536: 328)

ลักษณะของอัตชีวประวัติที่ผู้เขียน “ถ่ายทอดชีวิตของตนเองย้อนหลัง” มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดประสงค์ของการเขียนอัตชีวประวัติประการหนึ่งคือผู้เขียนประสงค์จะ “พิเคราะห์ตัวเอง” (กระแสร์ มาลาภรณ์. 2530: 114 อ้างถึงใน ปัทมน กอตระกูลสิน. 2550: 10) ดังที่รุสโซ่แสวงหาตนเองผ่านอัตชีวประวัติของเขา เขาหวังว่าภาพสะท้อนที่ปรากฏในงานเขียนจะทำให้เขารู้จักตนเองในแง่มุมใหม่ (พวงคราม พันธุ์บูรณะ. 2536: 309)

ในมุมมองแบบหลังสมัยใหม่ การเขียนอัตชีวประวัติเป็นการสร้างเรื่องเล่าอย่างหนึ่งซึ่งสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับการสร้างอัตลักษณ์ (identity) ของมนุษย์ ในกระบวนการเล่าเรื่องอัตชีวประวัติจึงปฏิเสธไม่ได้ว่ามี “การเมือง” แฝงเร้นอยู่ เหตุเพราะเรื่องเล่าในอัตชีวประวัติย่อมก่อปรชขึ้นจากเรื่องราวแต่หนหลังที่คัดสรรแล้ว แม้ว่านักวิชาการไทยส่วนใหญ่ยังรับรู้อัตชีวประวัติภายใต้ “วาทกรรมสารคดี” ทำให้เรื่องเล่าในอัตชีวประวัติถูกประเมินว่าเป็นความจริงแท้อยู่เสมอ

### **เชิงเบ็ด : แนวการศึกษาและคำถามนำในการศึกษา**

ผู้ศึกษาชีวประวัติและอัตชีวประวัติของไทยมีหลายคน เช่น ลักษณะหญิง รัตสาร (2519) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “งานเขียนเชิงชีวประวัติของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ระหว่าง พ.ศ.2325-2475” ที่เน้นการประมวลชีวประวัติของคนไทยที่มีผลงานในระหว่างช่วงปีที่กำหนด แม้ว่าการวิเคราะห์เน้นจุดมุ่งหมายในการเขียนและรูปแบบการเขียน แต่มิได้วิเคราะห์เนื้อหา ภาษา หรือชี้ให้เห็นคุณค่าทางวรรณศิลป์ของชีวประวัติแต่อย่างใด ปัทมน กอตระกูลสิน (2550) จึงได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์วิวัฒนาการและคุณค่าของสารคดีอัตชีวประวัติสมัยรัชกาลที่ 5-รัชกาลที่ 9” เพื่อเติมช่องว่างของงานศึกษาที่มีมาก่อนหน้า ข้อค้นพบของผู้ศึกษาคือเนื้อหาของอัตชีวประวัติในสมัยหลังเน้นชีวิตครอบครัวมากขึ้นและมักกล่าวด้วยความยกย่อง มีการออกชื่อบุคคลที่อ้างถึงอย่างชัดเจน ผู้ศึกษาไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในด้านรูปแบบและกลวิธีการเขียนที่ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน ทั้งนี้ อัตชีวประวัติมีคุณค่าในด้านความรู้ ความคิด และวรรณศิลป์ ต่อมา สุขกมล รัตนสุภา (2552) เขียนบทความเรื่อง “อัตชีวประวัติ: ความหลังและชีวิตกับวรรณศิลป์” ผู้ศึกษาเน้นงานเขียนเรื่อง *ชีวิตที่เลือกไม่ได้* ของกรุณา กุศลาศัย และ *อัตชีวประวัติสมศรี สุกุมลนันทน์* ของสมศรี สุกุมลนันทน์ ข้อค้นพบของผู้เขียนเป็นการเชิดชูคุณค่าของอัตชีวประวัติทั้งสองเรื่องว่า แสดงภูมิธรรมของ

ชีวิตในกรอบความคิดของวัฒนธรรมไทยในยุครอยต่อระหว่างยุคเก่ากับใหม่ผู้ศึกษาายังเน้นว่าอัตชีวประวัติทั้งสองเรื่อง “แสดงออกอย่างระมัดระวัง ถ่อมตน มีอุเบกขาโดยไม่บิดเบือนความจริง มีข้อคิดอันแนบคาย และให้ความเข้าใจชีวิตด้วยภาษาอันประณีต” (สุขกมล รัตนสุภา. 2552: 107)

จากการศึกษาวิจัยอัตชีวประวัติที่ประมวลมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาทุกคนยังคงเชื่อมั่นในวาทกรรมสารคดี ที่ทำให้ความจริงในอัตชีวประวัติเป็นความจริงแท้ และมีคุณค่าในฐานะเรื่องเล่าชีวิตของบุคคลที่เป็นแบบอย่างได้ เพราะผู้เขียนส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่สังคมจัดว่า “มีชื่อเสียง” หรือ “ประสบความสำเร็จ” นอกจากนั้น ในการจัดแบ่งกลุ่มของอัตชีวประวัติยังแบ่งตามอัตลักษณ์ทางชนชั้นและอาชีพอันเป็นเงื่อนไขของชื่อเสียงและความสำเร็จที่อ้างถึงข้างต้น ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้านาย 2) กลุ่มพระสงฆ์ อุบาสิกา 3) กลุ่มข้าราชการ และนักวิชาการด้านต่างๆ 4) กลุ่มนักการเมืองและนักธุรกิจ 5) กลุ่มนักเขียน และ 6) กลุ่มนักแสดง นักร้อง นักข่าว (ปัทมน กอตระกุลสิน. 2550: 6-8) อัตลักษณ์ของผู้เขียนอัตชีวประวัติที่ถูกเลือกมาศึกษาจึงเป็นอัตลักษณ์ที่อยู่ในกระแสหลัก แม้ว่าจะมีอัตชีวประวัติเรื่อง ชันนี สดอรี ของ ญาณวรุฒม์ สุททวาส ซึ่งเป็นอัตชีวประวัติของคนข้ามเพศ (transgender) รวมอยู่ด้วยในงานของปัทมน แต่ในการวิเคราะห์งานเขียนชิ้นนี้ก็ถูก “เกลี้ย” จนหมดความสำคัญไปหากเทียบกับงานเรื่องอื่นๆ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ในการศึกษาอัตชีวประวัติเองก็มี “การเมือง” อยู่ในตัว โดยเฉพาะในแง่การเลือกกลุ่มข้อมูล และการเลือกนำเสนอ/วิเคราะห์ ข้อมูล เพราะเรื่องเล่าอัตชีวประวัติยังไม่มีความหลากหลายพอ โดยเฉพาะในแง่เพศวิถี (sexuality)<sup>1</sup> และชาติพันธุ์ (ethnicity) ของผู้เขียน

ชิดชไม ผ่องศรีสุข (2547) นำอัตชีวประวัติของคนข้ามเพศหรือกะเทยมาศึกษาอย่างจริงจัง ชิดชไมเขียนสารนิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์วรรณกรรมของกะเทย” ผู้ศึกษาเน้นวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมในด้านการเลือกผู้เล่าเรื่อง กลวิธีการเล่าเรื่องและปรัชญาผู้แต่ง ศึกษาทำนองในการแต่งและศึกษาภาพสะท้อนชีวิตกะเทยในสังคมไทยจากวรรณกรรมของกะเทยจำนวน 6 เรื่องซึ่งทั้งหมดเป็นสารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติ ลีลาชีวิตของนักเขียนมีทั้งกะเทยที่เป็นคนแต่งตัวข้ามเพศ (cross-dressing) และกะเทยแปลงเพศหรือชายแปลงเพศ สารนิพนธ์เรื่องนี้แนะนำให้รู้จักวรรณกรรมของกะเทยมากขึ้น แต่ผลการศึกษายังไม่แสดงให้เห็นศักยภาพของกะเทยหรือคนข้ามเพศในการแสดงอัตลักษณ์ผ่านวรรณกรรม

<sup>1</sup> เพศวิถี (sexuality) ในที่นี้หมายถึง “เรื่องเพศ” ที่เกี่ยวข้องกับเพศสรีระ อัตลักษณ์เพศสถานะ (gender identity) รสนิยมหรือความชอบทางเพศ อารมณ์ปรารถนา ความพึงพอใจ (ทางเพศ) ความชดใกล้ และการสืบพันธุ์ เพศวิถีเข้ามาอยู่ในชีวิตมนุษย์และถูกแสดงออกในความคิด ความเพ้อฝัน ความปรารถนา ความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรม ปฏิบัติการต่างๆ และความสัมพันธ์ แม้ว่าเพศวิถีจะครอบคลุมทุกอย่างที่กล่าวมา แต่ใช้ว่าเพศวิถีจะถูกแปลงเป็นประสบการณ์ (be experienced) หรือแสดงออกมาได้ทุกอย่าง เพราะเพศวิถีได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัยทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม จริยธรรม กฎหมาย ประวัติศาสตร์ ศาสนาและมิติทางจิตวิญญาณ (Glossary of Terms in Gender and Sexuality. 2005: 30-31)

งานศึกษาที่ให้ความสำคัญแก่ “อดีตชีวิตชายขอบ” คืองานศึกษาของ วิทยา พุ่มยิ้ม (2550) เรื่อง “ภาพแทนของชายรักร่วมเพศในวรรณกรรมไทย พ.ศ. 2544-2548” โดยจากงานประเภทอดีตชีวิตและชีวิตประวัติ ผู้ศึกษาพบว่าในวรรณกรรมมีกระบวนการสร้างอัตลักษณ์โดยชี้ให้เห็นจุดเริ่มต้นของการตระหนักรู้ในเพศวิถี การพยายามค้นหาอัตลักษณ์ การต่อสู้ฝ่าฟันจนกระทั่งได้รับการยอมรับจากสังคม และความสุขที่ได้จากการค้นพบ และยอมรับตัวตนว่าเป็นเพศสถานะที่สาม กระบวนการดังกล่าวดำเนินการผ่านโครงเรื่องที่แสวงหาตัวตนโดยการเข้าไปเรียนรู้ชีวิตรักร่วมเพศเรียนรู้วิถีทางสังคมและวัฒนธรรมและเรื่องมักลงจบด้วยการยอมรับเพศวิถีของตน กระบวนการสร้างอัตลักษณ์อีกประการที่เห็นได้ชัดเจนในช่วงเวลาที่ศึกษานี้คือการสร้างอัตลักษณ์ทางภาษากลุ่มศัพท์ที่น่าสนใจคือการนิยามประเภทชายรักร่วมเพศอย่างหลากหลายโดยแยกตามเพศวิถีและรสนิยมทางเพศที่เลื่อนไหล แสดงนัยของการให้ความสำคัญแก่การร่วมเพศ

การศึกษาอดีตชีวิตในที่นี้มุ่งนำเสนอทั้งกลุ่มข้อมูลและแนวทางศึกษาที่ต่างออกไป โดยใช้ อดีตชีวิตเรื่อง เซ็งเบ็ด ของ เซ็งเบ็ด มาเป็นข้อมูลในการศึกษา งานเขียนเรื่องนี้เผยแพร่เป็นตอนในกระดานข่าว (webboard) ของเว็บไซต์ [www.pantip.com](http://www.pantip.com) อันเป็นชุมชนเสมือนจริงที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดชุมชนหนึ่งของไทย จากนั้นมีผู้นำเรื่องนี้ไปสร้างเป็นการ์ตูนนิเมชัน ตีพิมพ์รวมเล่มเป็นหนังสือใน พ.ศ. 2551 สร้างเป็นภาพยนตร์และจัดจำหน่ายในรูปแบบดีวีดี (DVD) ใน พ.ศ. 2552 จึงน่าจะกล่าวได้ว่า อดีตชีวิตเรื่อง เซ็งเบ็ด เป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในวัฒนธรรมประชานิยมของไทยในปัจจุบัน

เซ็งเบ็ด เป็นอดีตชีวิตของ “เบ็ด” ที่เขียนเล่าเรื่องชีวิตช่วงหนึ่งที่เขาได้พบกับ “อ้อย” ในที่ทำงานของเขาในพื้นที่ท่าอากาศยาน อ้อยแสดงออกอย่างชัดเจนว่าต้องการสานสัมพันธ์กับเบ็ด เบ็ดยืนยันว่าตนเป็นชายรักต่างเพศ และยังมีความรักครั้งเก่าไม่ได้ ส่วนอ้อยเองก็เคยมีคนรักเป็นหญิงจำนวนมากมาก่อนเช่นกัน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของทั้งสองก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ เบ็ดกับอ้อยสนิทกันมากขึ้น ด้วยเหตุที่ว่าเบ็ดยังไม่อาจสลัดความคับข้องกังวลเกี่ยวกับเพศวิถีของตนได้ จึงได้เขียนเล่าเรื่องลงในกระดานสนทนาในเว็บไซต์ [www.pantip.com](http://www.pantip.com) ทำให้มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นและ “เอาใจช่วย” เบ็ดกับอ้อยจำนวนมาก

ต่อมา เบ็ดสมัครทำงานเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรก อาชีพนี้เป็นการผ่อนคลายของเบ็ดที่มีมานานแล้ว ประการที่สอง เบ็ดต้องการหนีจากอ้อยเพราะเกรงว่าตนจะค้นพบเพศวิถีของตนเองในที่สุด แต่การณ์กลับกลายเป็นว่า เบ็ดเองเป็นฝ่ายที่โหยหาการใกล้ชิดสัมผัสอ้อย ในตอนปลายเรื่อง อ้อยสะเทือนใจกับการตัดสินใจของเบ็ดจึงลาเพศชราवासเพื่ออุปสมบทในพุทธศาสนา วันที่อ้อยเข้าพิธีอุปสมบทเป็นวันที่เบ็ดเสียใจที่สุดและปีติยินดีที่สุดไปพร้อมกัน เพราะพ่อและแม่เลี้ยงของอ้อย กับแม่ของเบ็ด และคนอื่นๆ ที่สำคัญในชีวิตของเขาทั้งสองอยู่กันพร้อมหน้า เนื้อหาในอดีตชีวิตสิ้นสุดตรงนี้

ศรีธัญ มหาสุภาพ (2551: 3) เสนอว่า การสร้างเรื่องเล่านั้นเปิดโอกาสให้ผู้เล่าได้ทบทวนชีวิตและสร้างความหมายให้แก่ประสบการณ์ของตนจากมุมมองของตนเอง เพราะเท่าที่ผ่านมาสักคนเป็นผู้ให้ความหมายชีวิตของปัจเจกบุคคล นอกจากนี้การนำเสนอประสบการณ์ในรูปแบบของเรื่องเล่าของเกย์นั้นถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดระเบียบแบบแผนให้แก่ชีวิตของผู้เล่าโดยผ่านกระบวนการอ่าน ตีความ วิเคราะห์ประสบการณ์ รวมถึงการคัดสรรและจัดลำดับประสบการณ์ อาจจะกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าจากประสบการณ์นั้นเป็นเสมือนการตีความอดีตเสียใหม่ผ่านจุดยืนในปัจจุบัน ลักษณะดังกล่าวน่าจะนำมาพิจารณาเรื่อง *เซ็งเบ็ด* ได้

ความน่าสนใจของเรื่อง *เซ็งเบ็ด* คือความคลุมเครือของความเป็นชายที่ปรากฏในเรื่อง คนทั้งสองไม่ได้นิยามตนเองว่าเป็นเกย์หรือชายรักชาย แต่มีความรู้สึกผูกพันกันอย่างลึกซึ้งในนามของมิตรภาพ โดยเปิดเองเป็นผู้ที่ไม่แน่ใจในเพศวิถีของตน จึงต้องเขียนอัตชีวประวัติตอนนี้ขึ้นมา ขอเสนอในที่นี้ว่า ถึงแม้ *เซ็งเบ็ด* จะมีได้เป็นอัตชีวประวัติแนวชนบทที่เล่าอดีตของผู้เขียนตั้งแต่เล็กจนโต แต่ตอนที่เลือกมาเล่าก็มีพัฒนาการของชีวิตช่วงหนึ่งที่ชัดเจนสมบูรณ์ในแง่ของการแสวงหาอัตลักษณ์ทางเพศ กล่าวได้ว่า *เซ็งเบ็ด* ยังคงทำหน้าที่ของอัตชีวประวัติที่ผู้เขียน “เน้นที่จะพินิจและสำรวจตัวเอง” (ราชบัณฑิตยสถาน. 2545: 46)

ลักษณะที่น่าสนใจอีกอย่างของ *เซ็งเบ็ด* สืบเนื่องจากการเลือกที่จะไม่นิยามตนเองว่าเป็นชายรักชาย ตั้งแต่ต้น ทำให้ *เซ็งเบ็ด* เป็นอัตชีวประวัติที่ต่างกับอัตชีวประวัติเกย์แนวชนบท หรืออัตชีวประวัติแนวเปิดเผยตัวตน (coming-out-autobiography) ซึ่งผู้เขียนจะถ่ายทอดอารมณ์ปรารถนา (desire) ความชอบทางเพศ (sexual orientation) ประสบการณ์การร่วมเพศ รวมทั้งวัฒนธรรมกระแสรอง (subculture) ของเกย์ ซึ่งปรากฏในทั้งอัตชีวประวัติของเกย์ไทยและต่างชาติ (วิทยา พุ่มยิ้ม. 2550; ศรีธัญ มหาสุภาพ. 2551) *เซ็งเบ็ด* จึงอาจเป็นอัตชีวประวัติเกย์รุ่นใหม่ที่เสนอความเป็น “เกย์ทางเลือก” เฉพาะที่ปรากฏในบริบทสังคมไทย ประเด็นที่จะวิเคราะห์ในอัตชีวประวัติเรื่องนี้คือ การบอกเล่าความสัมพันธ์ของเบ็ดกับอ้อยว่ามีบทบาทหน้าที่ในการแสวงหาอัตลักษณ์ทางเพศของผู้เขียนหรือไม่ อีกประเด็นหนึ่งคือ ผลที่ได้รับจากการแสวงหาจะต้องปะทะประสานกับสถาบันทางสังคมหรือวาทกรรมชุดอื่นอันเป็นบริบทเฉพาะของสังคมไทยในลักษณะใดบ้าง

### เมื่อมนุษย์ต่างดาวพบชาวโลก : เรื่องเล่าความรักกับการแสวงหาตัวตน

ในตอนแนะนำพื้นหลังของตัวละคร เบ็ดเรียกตนเองว่าเป็น “ชาวโลก” และเรียกอ้อยเป็น “มนุษย์ต่างดาว” อันเป็นการสร้างความเป็นอื่นให้แก่เพศวิถีแบบเกย์ อันที่จริงทั้งเบ็ดและอ้อยต่างก็รู้สึกเคลือบแคลงสงสัยในเพศวิถีของตนคนทั้งสองรู้ดีว่ามีความรู้สึกผูกพันกันมากกว่าเพื่อนแต่เขาทั้งสองก็ยังไม่อาจปลงใจได้ว่าตัวเองเป็นเกย์จริง อ้อยพูดกับเบ็ดครั้งหนึ่งว่า “เป็นไปได้มั้ยที่คนเราไม่ใช่เกย์แต่จะชอบผู้ชายด้วยกัน” เบ็ดจึงย้อนถามไปว่า “แล้วผู้ชายที่ชอบผู้ชายเมิงเรียกอะไร” ซึ่งอ้อยตอบทันทีว่า “เกย์” (*เซ็งเบ็ด*. 2551: 21) เมื่อได้คำตอบดังนั้นแล้ว อ้อยกลับกลบเกลื่อนด้วยการพูดติดตลก

จากการที่อ้อยคอยเอาใจใส่เบ็ดเป็นอย่างดี ซึ่ขอน้ำเต้าหู้มาให้ รับประทานอาหารเป็นเพื่อน ให้หัวหน้าเปลี่ยนตารางงานเพื่อจะได้ทำงานด้วยกัน เบ็ดก็ค่อยๆ รู้สึกผูกพันกับอ้อยมากขึ้น วันหนึ่งเบ็ดเกิดความรู้สึกว่า “...วันอังคารผ่านไปก็ยังคงเงียบเหงา ผมรู้สึกแปลกๆ (อายุวะ ถ้าจะบอกว่าเป็นห่วงมันนิดหน่อย แต่ไม่มากถึงขั้นไม่ต้องทำอะไร) เพราะมันไม่เคยหายไปนานเกิน 2 ชม. ไม่มีใครกวาดประสาทและสันตินเลยเหงาๆ” (เซ็งเบ็ด. 2551: 29)

ศรัณย์ มหาสุภาพ (2551: 25-35) สรุปเอาไว้ว่าลักษณะของอัตชีวประวัติเกย์มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ได้แก่ 1) ลักษณะการเล่าเรื่องแบบไม่เป็นไปตามลำดับเวลา (non-linearity) 2) การใช้เรื่องเพศในฐานะแก่นเรื่อง 3) การแสดงออกถึงอารมณ์ร่วมและการสร้างลักษณะการสร้างชุมชน สำหรับ เซ็งเบ็ด มีการเล่าเรื่องแบบไม่เป็นไปตามลำดับเวลาก็จริง แต่ไม่น่าจะเป็นไปเพื่อทำทนายเรื่องเล่าในสังคมกระแสหลัก น่าจะเป็นเพียงลีลาการเขียนเท่านั้น เช่นเดียวกับการสร้างชุมชนที่ไม่ปรากฏในอัตชีวประวัติเรื่องนี้ แต่พบได้มากในอัตชีวประวัติของเกย์ในโลกตะวันตกที่เกย์เมื่อเปิดเผยตัวตนแล้วจะนำไปสู่ความเคลื่อนไหวทางการเมือง (นัทธนัย ประสานนาม และอาทิตย์ พงษ์พานิช. 2552) ส่วนการใช้เรื่องเพศเป็นแก่นเรื่องนั้น อัตชีวประวัติเกย์ส่วนใหญ่ ความรักของผู้เขียนกับตัวละครอื่นจะนำไปสู่เพศสัมพันธ์อันเป็นส่วนหนึ่งของการพิสูจน์/การนำเสนอเพศวิถีแบบเกย์ แต่ในเซ็งเบ็ด กลับไม่ปรากฏการร่วมเพศ ครั้งหนึ่งเบ็ดเมาจนหลับไป ตื่นมาอีกครั้งพบว่าตัวเองร่างเปลือยเปล่า เขาโกรธมากจนตำหนิอ้อยอย่างรุนแรง อ้อยจึงอธิบายว่า “ทำไมเมิงพูดอย่างนี้ เมิงเมาอ้วกใส่ตัวเมิงเอง ใส่กู ใส่รถกู กรูหามมาบนท้อง ถอดเสื้อให้ เช็ดอ้วกที่กางเกงให้ โน่น...แหกตาตู เสื้อเมิงแขวนอยู่ในโน่น อ้วกเมิงกูไม่เคยรังเกียจ แต่กรูรังเกียจคำที่เมิงพาลออกมาเมื่อกี้ ...กรูจะบอกอะไรให้ ต่อให้เมิงนอนแก้ผ้ากรูก็ทำอะไรเมิงไม่ได้ ...เพราะกรูทำไม่เป็น” (เซ็งเบ็ด. 2551: 50)

การที่อ้อยออกตัวว่า “ทำไม่เป็น” เป็นการปฏิเสธเพศวิถีแบบเกย์ที่ปรากฏอยู่ในภาพตายตัว (stereotype) ที่สังคมภายนอกมองเข้ามาในกลุ่มเกย์ หรือแม้แต่วาทกรรมที่ไหลวนอยู่ในกลุ่มเกย์เอง การร่วมเพศก็เป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะเป็นตัวพิสูจน์เพศวิถีของเกย์ อัตลักษณ์ทางเพศจะปรากฏชัดได้ก็เมื่อมีการบอกเล่าเรื่องเพศเพื่อยืนยันตัวตน อันเป็นเหตุให้สังคมวิพากษ์กลุ่มเกย์ว่า “มั่วเพศ” ในขณะที่เกย์บางกลุ่มใช้ความคิดชุดเดียวกันนั้นในการสู้กลับสังคมกระแสหลักเช่นการต่อสู้ทางการเมืองตามแนวทางของอัญเพศ (queer)<sup>2</sup>

<sup>2</sup>“อัญเพศ” (queer) อัญเพศเป็นคำที่มีหลายนัย **นัยที่หนึ่ง** อัญเพศหมายถึงกลุ่มคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศหรือ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม อัญเพศเป็นคำที่ใช้อ้างถึงเลสเบียน เกย์ คนรักสองเพศคนข้ามเพศ และกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ คำว่าอัญเพศจึงอาจเป็นคำที่ชนกลุ่มน้อยทางเพศใช้ชานานนามตนเอง ทั้งนี้อาจหมายรวมถึงคนรักต่างเพศผู้มีเพศวิถีไม่สอดคล้องกับมาตรฐานทางวัฒนธรรมของสถาบันการสมรส “ผัวเดียวเมียเดียว” แบบรักต่างเพศ **นัยที่สอง** อัญเพศเชื่อมโยงกับ “ทฤษฎีอัญเพศ” (queer theory) อันเป็นทฤษฎีที่พัฒนาในวงการมนุษยศาสตร์ช่วงกลางทศวรรษ 1980 ทฤษฎีนี้หยิบยืมคำว่า “queer” (มีความหมายว่าพิลึก แปลกประหลาด วิปริต) ที่กลุ่มนักเคลื่อนไหวเกย์และเลสเบียนในยุโรปและสหรัฐอเมริกาเลือกใช้ ทฤษฎีนี้มุ่งประกาศ “การดำรงอยู่อย่างประจักษ์ชัด” (visibility) ผ่านยุทธวิธีของการยืนยัน “ความเบี่ยงเบน” (นัทธนัย ประสานนาม. 2553: 46-47)

ครั้งหนึ่งอ้อยไปนอนค้างคืนบ้านเบ็ด เมื่อมีสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ อ้อยเปลี่ยนคำพูดจาก “ทำไม่เป็น” เป็นอย่างอื่น ซึ่งยิ่งเพิ่มความรักความผูกพันทางใจให้แก่คนทั้งสองมากกว่าการเชื่อมโยงกันด้วยรสสัมผัสจากการร่วม ดังปรากฏว่าเบ็ดกับอ้อยเล่นสนุกกันในห้องน้ำ คนทั้งสองเอนำสาดกันจนเปียกชุ่ม

“อาราย เม็งนึกว่ากูจะทำอะไร กูแค่จะเอาคืน กูบอกแล้ว กูจะทำ เม็งก็เพราะเม็งเต็มใจเท่านั้น” อือออ กูรักเม็งวะ คิดในใจนะ ไม่กล้าพูด (ผิดหวังกันอะลืท่า คนที่กำลังอ่าน ครีๆ ผมไม่ใจง่ายหรือขอโทษ)

“กูสระผมให้” มันบอกพลางกอดหัวผม ผมนั่งลงบนขอบชักโครก (เซ็งเบ็ด. 2551: 68)

เมื่อไม่ได้มีการร่วมเพศเป็นเครื่องพิสูจน์ความรักหรือเพศวิถี ความรู้สึกซึ่งในใจจึงเป็นสิ่งที่คลุมเครือ แม้แต่สำหรับตัวละครเอง การบอกเล่าเรื่องราวในรูปแบบอัตชีวประวัติจึงนับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เขียนย้อนกลับไปพินิจตนเองอย่างแท้จริง และทำให้ผู้อ่านทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนมากกว่าสิ่งที่เขาแสดงออกต่อบุคคลอื่น ในเหตุการณ์ที่เขาเล่า ครั้งหนึ่งอ้อยถามเบ็ดถึงความรู้สึกที่เบ็ดมีต่อเขา เบ็ดรู้สึกสับสนไม่เข้าคายนอก อาจเป็นเพราะเขาทั้งสองหลีกเลี่ยงที่จะนิยามตนเองว่าเป็นเกย์มาโดยตลอด เพราะไม่ต้องการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตนเองเข้ากับเพศวิถีแบบเกย์หรือความเป็นเกย์ตามแบบฉบับ

“ไม่ต้องเฉไฉ กูถามเม็งคำเดียวว่าเม็งรู้สึกยังไงกับกู” สีหน้ามันเอาจริงครึ่งงานนี้ ผมนั่งแคะเล็บ ก้มหน้าในรถตู้เงียบได้ยินแต่เสียงแอร์

...”เม็งเป็นเพื่อนกูคนนึง” ผมว่า

“แค่เพื่อนหรือ...เท่านั้นเองหรือ”...

...มาถึงตอนนี้ะครับ ผมยอมรับว่าผมกลัวทำร้ายจิตใจมัน ความรู้สึกผมจริงๆ คือมันเป็นเพื่อน เพื่อนที่พิเศษ แต่ไม่ใช่คนพิเศษ มันมีค่ามากกว่าเพื่อนธรรมดา จะให้ผมกอดมันก็ได้ จูบมันก็ได้ (บรี้อ) แต่ผมไม่รู้สึกอะไรมากกว่าเพื่อนที่พิเศษ แต่ว่า...โอ้เพื่อนพิเศษมันพิเศษแค่ไหนนั่น คือสิ่งที่ผมไม่รู้

...”ช่วยเม็งคือเพื่อนกู แค่เพื่อน”...มันนิ่งไปเลยอะ เจียบไปเลย ผมเองก็ระอึกระอ่วนใจเหมือนกัน (เซ็งเบ็ด. 2551: 57 - 58)

พัฒนาการของความรู้สึกรักและผูกพันที่เบ็ดมีต่ออ้อย เป็นสิ่งที่ผู้เขียนยอมรับกับผู้อ่านเองว่ามากกว่าเพื่อนจะรู้สึกต่อกัน เพราะเขาเกิดความรู้สึก “หึงหวง” อ้อย เมื่อพีโบบ์เสนอตัวที่จะเข้ามาสานสัมพันธ์กับอ้อย เบ็ดรำพึงว่า

ในใจนึกโกรธตัวเองจริงๆ ผมไม่ได้อยากให้มันมีอะไรกับพีโบบ์ ไม่ได้อยากให้เขาทั้งคู่เป็นแฟนกัน ผมไม่ได้อยากยกมันให้ใคร เพราะมันไม่ใช่สิ่งของมัน มีค่ากว่านั้น... ผมแค่อยากให้มันมีใครสักคนตอนที่ผมไม่อยู่ อยากให้มันคิดว่าชีวิตนี้ยังมีคนที่มันน่าจะลองคบหาดูอีกมากมาย แต่พอเหตุการณ์มันยิ่งกลายเป็นแบบนี้ มันก็เหมือนผมยังผลัดไส้มันให้ออกไปจากชีวิตผม ...กูขอโทษเม็งวะ ...อ้อย T\_\_T (เซ็งเบ็ด. 2551: 107)

จากตัวอย่างที่คัดมาทั้งหมด น่าจะนำไปสู่การวินิจฉัยเพศวิถีของเบ็ด เบ็ดรู้ในที่สุดว่าตนมีความรักแท้จริงให้อ้อย แต่เขาไม่อาจยอมรับความเป็นเกย์ของตนได้ หากเรามองว่าอัตชีวประวัติสัมพันธ์กับการสร้างอัตลักษณ์ แม้เบ็ดไม่ได้ยอมรับออกมาเป็นถ้อยคำ แต่เรื่องเล่าทั้งหมดก็ช่วยยืนยันเพศวิถีของเขาได้ โดยเป็นการเปิดเผยตัวตนที่ต่างกับเกย์ในบริบทอื่น

อีฟ โคคอฟสกี เซดจ์วิก (Eve Kosofsky Sedgwick) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยเพศสถานะเกย์ไว้ในหนังสือ *Epistemology of the Closet* ว่า “ตู้” (closet) เป็นอุปลักษณ์ (metaphor) ที่มีนัยกึ่งกลุ่มรักเพศเดียวกันที่มีมานานหลายศตวรรษ “ตู้” นั้นมิได้หมายถึงเครื่องมือในการปฏิเสธอัตลักษณ์เกย์ แต่หมายถึงการกดทับ การกลบเกลื่อนอัตลักษณ์เกย์ การเคลื่อนที่ออกจากตู้จึงมีนัยที่แสดงให้เห็นกระบวนการเคลื่อนย้ายตัวตนที่ถูกเก็บกดออกมาเพื่อเปิดเผยอัตลักษณ์เกย์ของตนแก่สังคมและโลกสาธารณะ สาเหตุสำคัญในการออกจากตู้นั้นก็เพื่อเปิดเผยกระบวนการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประสบการณ์ของกลุ่มรักเพศเดียวกันหรือกลุ่มเกย์นั่นเอง (Segwick. 1990: 17 อ้างถึงใน ศรีณีย์ มหาสุภาพ, 2551: 35) แต่ในกรณีนี้ การเปิดเผยตัวตน (coming out) ของเบ็ด เป็นไปเพื่อสางความเคลงใจในความสัมพันธ์ระหว่างเขากับอ้อยเท่านั้น เพราะชีวิตของเบ็ดไม่ได้เป็นไปตามโครงสร้างในทฤษฎีที่ว่าด้วยชีวิตของเกย์ที่ปรากฏในอัตชีวประวัติดังที่ Plummer (1995: 49) เสนอขึ้นตอน 3 ประการ หรือที่เรียกว่ากระบวนการ 3s อันได้แก่ 1) การเล่าเรื่องที่บอกเล่าความทุกข์ทรมานของการปกปิดตัวตน (suffering) ต่อมาคือ 2) การเล่าเรื่องของการอยู่รอดในสังคมในฐานะเกย์ (surviving) และ 3) ขั้นตอนที่บอกเล่าการผ่านพ้นมรสุมอคติของสังคมมาได้ (surpassing) ในเรื่อง

ใน *เซ็งเบ็ด* จะเห็นได้ว่า สังคมถอยห่างออกไปจากการเป็นอุปสรรคในแสวงหาและเปิดเผยตัวตนในบริบทสังคมไทยของเบ็ด พ่อของอ้อยไม่มายุ่งเกี่ยวในความสัมพันธ์ระหว่างเบ็ดกับอ้อย ส่วนแม่ของเบ็ดเองก็รักและเข้าใจลูกอย่างไม่มีเงื่อนไข อัตลักษณ์เกย์ของเบ็ดจึงไม่ได้มาจากการดิ้นรนต่อสู้กับการกดทับปิดกั้นของสังคม กระแสหลักแต่ดูเหมือนว่ามาจากการค่อยๆ เรียนรู้ตัวเอง

ถามผมว่าผมรักมันมัย	-----	ตอนนี้ผมรักมัน
ห้วงมันมัย	-----	มาก
ห้วงล่ะ	-----	นิดหน่อย
แล้วเรื่องบนเตียง	-----	ไม่เคยคิด
ถ้าต้องไกลจากมัน	-----	ผมคิดถึงมัน
ถ้ามันโกรธ	-----	ผมจะง้อ
ถ้ามันร้องไห้อีก	-----	ผมจะร้องไห้เป็นเพื่อนมัน
ถ้ามันอยากกอดผม	-----	ผมจะกอดมันตอบ
ถ้ามันอยากสระผมให้ผม	-----	ผมจะสระผมให้มันแทน

ผมแค่อยากอยู่เป็นเพื่อนมัน ดูแลมัน ถ้าทั้งหมดนี้ เอามาผสมรวมกันใส่โมโครเวฟ ก็นำออกมา กลายเป็นคำว่า “ผมมันเป็นเกย์” นั่นผมยอมรับว่าตอนนี้ผมเป็นเกย์แล้ว ผมเป็นเกย์เพื่อมัน...T\_\_T (เชิงเบ็ด. 2551: 124)

อย่างไรก็ตาม การตื่นนอนต่อสู้กับตัวเองของเบ็ดที่กว่าจะยอมรับเพศวิถีของตนเองได้นั้นอาจตีความได้ว่าเบ็ดเป็นผลผลิตของการขัดเกลาทางสังคมรักต่างเพศ ทำให้เขาอาจสร้างกรอบความคิดที่ทาสร้างความเป็นอื่นให้แก่เพศวิถีของเกย์ จึงอาจกล่าวได้ว่า แม้สังคมกระแสหลักไม่ได้ต่อต้านหรือกดทับเบ็ด แต่เขาก็ได้สร้างการกดทับปิดกั้นตนเอง ถือเป็นกรกดทับปิดกั้นระดับที่ 1 ส่วนการกดทับปิดกั้นชั้นที่ 2 อธิบายได้จากการยอมรับเพศวิถีแบบเกย์ของเบ็ด เบ็ดการยอมรับความเป็นเกย์ในความหมายเฉพาะในบริบทเฉพาะระหว่างเขากับอ้อย ไม่ใช่ความเป็นเกย์ที่จะโยงเบ็ดเข้ากับชุมชนของคนรักเพศเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่าการเลือกนิยามตนเองหรือสร้างอัตลักษณ์ของเบ็ดเป็นการเปิดมิติใหม่ของอัตลักษณ์เกย์ ประสบการณ์ของเบ็ดชี้ให้เห็นว่า วาทกรรมว่าด้วยอัตลักษณ์เกย์ทรงพลังมากถึงขนาดที่เบ็ดต้องใช้เวลาอันยาวนานในการหิบบเลือกความหมายบางอย่างจากวาทกรรมที่ว่าด้วยอัตลักษณ์นั้นมาใช้ จากการกดทับปิดกั้นระดับที่ 1 ที่เบ็ดตื่นนอนต่อสู้กับตนเองนั้น การได้มาซึ่งอัตลักษณ์ของเบ็ดยังผนวกเอาการตื่นนอนต่อสู้ในหมู่เกย์ด้วยกันเองไว้ด้วย เพราะสิ่งที่เบ็ดต้องการคือการเปล่งเสียงของความหลากหลายให้ปรากฏชัด และท้าทายความเป็นเนื้อเดียวกันของอัตลักษณ์เกย์และการไหลไปในที่ทางเดียวกันของเรื่องเล่าเกี่ยวกับเกย์ที่สร้างสมมาในวรรณกรรมกลุ่มชายรักชายรักชายของไทย (ดู วิทยา พุ่มอิม. 2550)

ในทางทฤษฎี มาตรฐานชีวิตแบบรักต่างเพศ (heteronormative) เป็นสิ่งที่เกย์ปฏิเสธ แต่เกย์หลายคนได้สร้าง “มาตรฐานชีวิตแบบรักเพศเดียวกัน” (homonormative) ขึ้นมา ฮัลเบอร์สแตม (Halberstam. 2003: 331 cited in Amed. 2004: 149) นักทฤษฎีอัญเพศ (queer theory) ได้เสนอว่า ด้วย “สปีริต” แบบอัญเพศ สิ่งใดที่ถูกทำให้กลายเป็นมาตรฐานจะถูกปฏิเสธ คู่รักที่มีสปีริตดังกล่าวอาจจะปฏิเสธการให้กำเนิด การเลี้ยงดูบุตร การสร้างครอบครัวร่วมกัน หรือการสานสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน เพราะการกระทำดังกล่าวจะไปช่วยผลิตซ้ำมาตรฐานของสังคมที่เคยผลักไสสร้างความเป็นชายชอบให้แก่กลุ่มคนที่มีเพศวิถีที่แตกต่าง ดังนั้นทางเลือกของเบ็ดจึงอาจเป็นการใช้สปีริตอย่างเดียวกันในการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของตนขึ้นมาด้วยการปฏิเสธ “มาตรฐานชีวิตแบบรักเพศเดียวกัน” อีกชั้นหนึ่ง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเบ็ดพยายามสร้างความเป็นเกย์ทางเลือกให้ปรากฏชัดผ่านพื้นที่ภาษาของตน แต่วาทกรรมชุดอื่นเกี่ยวกับความรักเพศเดียวกันที่ไหลวนอยู่ในสังคมไทยก็ยังคงปรากฏด้วยอยู่ในเรื่องเล่าชีวิตของเขา ดังที่จะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

### ในสนามประลองของวาทกรรม : ครอบครัว ศาสนา และภาวะรักเพศเดียวกัน

วาทกรรมที่ใช้อธิบายภาวะรักเพศเดียวกันในสังคมไทยที่เป็นกระแสหลักและทรงพลังมากที่สุดนับตั้งแต่ทศวรรษ 2520-2530 เป็นต้นมาคือวาทกรรมทางการแพทย์ โดยได้รับอิทธิพลจากวาทกรรมทางการแพทย์

อเมริกันที่วินิจฉัยว่าเพศวิถีที่แตกต่างเป็นความเจ็บป่วยที่ต้องบำบัดรักษา คำอธิบายเกี่ยวกับ “ความเบี่ยงเบนทางเพศ” ให้นำหนักที่ปัญหาทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งปัจจุบันได้มีการประกาศยกเลิกความเห็นทางการแพทย์ที่เชื่อว่าความหลากหลายทางเพศเป็นโรคแล้ว (เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. 2545: 189) ส่วนวาทกรรมอีกกระแสหนึ่งคือวาทกรรมพุทธศาสนาที่ชี้ว่าความเบี่ยงเบนทางเพศเป็นผลมาจากกรรมชั่วที่กระทำในอดีต โดยเฉพาะการ “ผิดลูกผิดเมีย” ผู้อื่น แม้แต่ในกฎหมายตราสามดวงที่ตราขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ได้อ้างอิงถึงคำอธิบายชุดนี้ด้วย (เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. 2545: 18; เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. 2546: 2-8) ความเบี่ยงเบนทางเพศจึงถูกนำไปผูกโยงกับการ “ผิดประเวณี” หรือ “การมั่วเพศ” จนถึงปัจจุบัน

ในเรื่อง *เซ็งเบ็ด* ผู้เขียนแสดงให้เห็นการมีอยู่ของวาทกรรมทั้งสองกระแสที่เข้ามามีบทบาทในความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสองและถูกนำมาใช้อธิบายพัฒนาการอัตลักษณ์ของอ้อย เบ็ดเล่าว่าอ้อยมีครอบครัวที่ไม่อบอุ่น เนื่องจากอ้อยสูญเสียแม่ไปตั้งแต่ยังเล็ก พ่อเป็นคนผู้นิยมใช้ความรุนแรงในบ้านกับอ้อย และพ่อแต่งงานใหม่ในที่สุด ครั้งหนึ่งอ้อยยืมเงินของเบ็ดไปใช้หนี้พนันฟุตบอลของตัวเอง เขาเดินทางกลับบ้านที่พระนครศรีอยุธยาเพื่อขอเงินจากพ่อมาใช้เบ็ด ผลคือเขาถูกพ่อทำร้ายจนบอบช้ำทั้งตัว อ้อยจึงเล่าเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟัง เมื่อเบ็ดถามว่าเหตุใดอ้อยไม่ยอมพูดจากับพ่อดีๆ อ้อยตอบว่า “ครูเคยแล้ว ครูซื้อของไปฝากตอนเงินออก เขาไม่มองหน้าครู ไม่พูดกับครูสักคำ คุนนั่งอยู่ในบ้านเหมือนส่วนเกิน ห้องมีสองห้องพ่อกับแม่เลี้ยงนอนห้องหนึ่ง น้องครูห้องหนึ่ง แล้วเมิงจะให้ครูอยู่ไหน เขากินข้าวกันโดยที่มีคุนนั่งอยู่ไม่เห็นเขาจะเอ่ยปากชวนครูสักคำ แค่นี้ครูก็พอรู้แล้วว่าครูเป็นส่วนเกินของชีวิตเขาแล้ว” (*เซ็งเบ็ด*. 2551: 39) นอกจากนั้นอ้อยยังเล่าให้เบ็ดฟังถึงความรักและผูกพันที่เขามีสต่อแม่

“ตอนที่ครูไม่มีแม่ ครูเหมือนตกรอกเลยเมิงรู้ปล่าว ครูหมดอาลัยตายอยาก คิดไม่ออกว่าครูจะอยู่ไปทำไม”  
มันยังคงพูดต่อ

...”แล้วตอนนี้ล่ะ” ผมถาม เพราะอยากรู้แค่ว่ามันยังคิดแบบเดิมอีกกรีเปล่า

“ตอนนี้เหอ ไรวะ ตอนนี่ครูมีเมิง” โท ครูไปทำอะไรให้เมิงผูกพัน “ถ้าครูไม่มีเมิงอีกคนเท่ากับชีวิตครูเป็นศูนย์ เพราะลำพังชีวิตครูก็ไม่มีค่าอยู่แล้ว” น้ำลายผมแห้งทันที กลืนไม่ลงมันฝืดคอ เมิงจะรู้มั๊ยว่าครูกำลังจะไปจากชีวิตเมิง เมิงจะว่ายังไงวะ (*เซ็งเบ็ด*. 2551: 68 - 69)

อ้อยกำลังชี้แจงให้เบ็ดเข้าใจว่าเหตุใดเขาจึงรักและผูกพันกับเบ็ดมากเพราะเบ็ดคือคนที่ห่วงใยจริงใจต่อเขา ไม่ต่างกับแม่ที่จากไป พัฒนาการอัตลักษณ์ทางเพศที่ “เบี่ยงเบน” ตามวาทกรรมทางการแพทย์แบบดั้งเดิมถูกเรียกมาใช้โดยที่เบ็ดไม่รู้ตัว อ้อยอ้างอิงตัวเองกับแม่มากกว่าที่จะสนิทใคร่หรือเรียนรู้ความเป็นชายรักต่างเพศ สมบูรณ์แบบจากพ่อ เมื่ออ้อยรู้ว่าเบ็ดกำลังจะไปเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินและวางแผนจะลาออกจากบริษัทโดยไม่บอกเขาก่อน อ้อยทุกข์เศร้าอย่างสาหัส เพราะเขารู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้ง เช่นเดียวกับแม่ที่ตายจากไป

และพ่อที่นำเขาไปทิ้งไว้ที่วัด เมื่อทั้งอ้อยและเบ็ดเริ่มตระหนักว่าความสัมพันธ์ของเขากำลังเดินมาถึงทางตัน ความรักอันรุนแรงและเต็มไปด้วยอารมณ์ปรารถนาจึงถูกกันออกไป เบ็ดในฐานะผู้สร้างเรื่องเล่าได้รื้อฟื้นความหมายของมิตรภาพขึ้นมาใหม่ และใช้มันในฐานะคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเขากับอ้อย เบ็ดไม่กล้าบอกความจริงกับอ้อยจึงพิมพ์กระทู้ในเว็บไซต์ไปให้อ้อยอ่านแทนเพื่อให้เขาเข้าใจความรู้สึกทั้งหมดอ้อยเขียนข้อความมาถึงเบ็ดว่า

หนังสือที่เมิงให้จะอยู่เป็นเพื่อนกรูตลอดไป เพราะกรูอ่านมันที่ไรกรูก็ได้หัวเราะทุกที มันเป็นเรื่องที่เดียวที่ทำให้กรูนึกถึงเมิง ส่วนความรู้สึกที่กรูรู้สึกกับเมิง คงได้รู้จากเพลงที่กรูส่งให้แล้วนะ ถึงมันจะเหมือนเด็กๆ แต่กรูรู้สึกอย่างนั้นจริงๆ กรูจะไม่พูดอะไรอีก โชคดีนะ...เพื่อน (คนเดียวที่กรูรักที่สุด) เมิงคงไม่มีวาสนาได้เป็นเมียกรูแล้วละ ฮ่าฮ่าๆ” (เชิงเบ็ด. 2551: 130)

ในขณะที่เบ็ดได้อ่านข้อความในจดหมายที่อ้อยทิ้งไว้ให้เขา อ้อยได้มุ่งหน้าสู่วัดที่เขาเคยอาศัยอยู่เมื่อครั้งยังเยาว์ อ้อยต้องการทบทวนเรื่องราวทุกอย่าง เขาได้ค้นพบในที่สุดว่าความรักที่เขายึดติดกับเบ็ดทำให้เขาเกิดความทุกข์ จากที่เขาอาจเคยหวังให้เบ็ดเป็นมากกว่าเพื่อน ตอนนี้เป็นเพื่อนกลับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและน่าจะเป็นทางออกให้แก่ความสัมพันธ์ของทั้งสองที่ไปไม่ได้ไกลกว่านี้ เนื่องจากพวกเขาปฏิเสธที่จะนิยามตนเป็นเกย์ตามชนบทที่ร่วมเพศกันและอาจใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน เบ็ดเองก็เห็นว่ามิตรภาพคือสิ่งน่าจะยั่งยืนกว่า และเป็นรางวัลพลบใจที่ดีที่สุดสำหรับเขาทั้งสองคน “พอมาถึงตอนนี้ ตอนที่มันอยู่ใกล้ๆ เอ้ยยย มันหายไปหมดเลย ความสนิทกลับมาเหมือนเดิม นี่แหละนี่ที่เขาบอกว่า 3 วันจากนารีเป็นอื่น แต่กับเพื่อนไม่ว่าจะนานแค่ไหน เราก็ยังเหมือนเดิม” (เชิงเบ็ด. 2551: 150) อีกตัวอย่างหนึ่งคือ “ผมก็รู้ดีว่าเราทั้งคู่ต่างรู้สึกยังงี้ รู้ได้ยังไงนะเธอ ก็จากอ้อมกอดโง่ [...] แล้วอ้อมกอดจากมิตรภาพของมันก็สวมกอดผม ไม่นั่นไม่เบา แต่รับรู้ได้ถึงความรักที่มันมีให้ ผมสนองความรักของมันด้วยก้นโอบมันกลับอย่างแผ่วเบา มือของผมลูบหัวมันเบาๆ” (เชิงเบ็ด. 2551: 176) จากความรู้สึกนึกคิดของเบ็ดที่ถ่ายทอดออกมาถือได้ว่าเป็นความคลุมเครือของเพศวิถีอีกเช่นเดียวกัน จากที่เคยชัดเจนมากกว่านี้ในตอนก่อน เบ็ดสรุปความคิดคำนึงของตัวเองเกี่ยวกับเพศวิถีให้อ้อยฟังในตอนที่เขามาพบอ้อยที่วัดว่า

...”สาตดตด นี่เมิงคิดอะไรของเมิงมากมาย กรูก็ลำบากใจนะเมิง เมิงเป็นผู้ชาย กรูเป็นผู้ชาย เราทั้งคู่ไม่ได้ถูกรรรมชาติสร้างมาให้คู่กัน แต่กรูกำลังฟิน ถึงแม้บางทีกรูก็ตอบตัวเองไม่ได้ว่าที่กรูฟินนี้ มันเรียกว่า... เอ่อ อิม รัก รีบล่าว กรูรู้แต่ว่าเมิง คือเพื่อนที่ดีที่สุดและจะไม่มีวันเปลี่ยนแปลง กรูมาหาเมิงก็เพราะกรูไม่อยากจากเมิงไป โดยที่ไม่รู้ว่าเมิงเป็นยังไง” มันเอี่ยมมือมาจับมือผม เหนือซิมในมือ

“แค่นี้กรูก็ตีใจแล้วละ” มันยิ้ม ผมกุมมือมันไว้แน่น (เชิงเบ็ด. 2551: 171 - 172)

เปิดกับอ้อยกลับไปสู่วงจรของการ “ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน” อีกครั้ง อ้อยเองน่าจะรู้สึกกลิ่นไม่เข้าคายไม่ออกกับอัตลักษณ์ทางเพศของตนเช่นเดียวกัน เพราะเบ็ดมีอิทธิพลต่อชีวิตของเขาอย่างมหาศาล การที่อ้อยตัดสินใจลาบวชอาจเป็นการป้องกันตัวเองจากความเจ็บปวดที่จะได้รับในอนาคตเพราะเขาต่างตระหนักดีถึงทางตันของความสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจตีความได้อีกอย่างหนึ่งว่า ความทุกข์ที่อ้อยมีคือการได้มาซึ่งอัตลักษณ์ทางเพศของเขา ซึ่งแน่นอนว่าพ่วงพามากับความรักอันลึกซึ้งที่เขาเปิดใจ การเปิดเผยความรักความทุกข์ดังกล่าวด้วยการหันหน้าเข้าพระศาสนาจึงถือว่าการกีดกันปิดกั้นอัตลักษณ์ทางเพศของอ้อยไปโดยปริยาย และอาจหมายถึงการผลักเบ็ดให้กลับไปเดินตามครรลองของชาย-หญิง รักต่างเพศด้วย การบวชที่เป็นการ “การทำให้บริสุทธิ์” ในเรื่องนี้ จึงเป็นด้านตรงข้ามกับ “โลก(ย์)” ที่มนุษย์ยังวนเวียนอยู่กับรักโลกโกรธหลง ความปรารถนาต่างๆ รวมทั้งความรักของตัวละครที่สัมพันธ์กับ “บาปของมนุษย์” ดังที่อ้อยกล่าวว่า “กรูอยากหาความสงบ หาความหมายที่แท้จริงของชีวิต [...] ใจกรูทรมานทรมายหาที่ที่จะไป กรูอยากไปให้พ้นจากที่ที่กรูเคยอยู่ แต่กรูไม่รู้จะไปไหน กรูเลยมาที่วัด พอกรูมาถึงมันก็ดีขึ้นวะ” (เชิงเบ็ด. 2551: 173) วาทกรรมพระพุทธรูปศาสนาที่ใช้อธิบายความเบี่ยงเบนทางเพศจึงอาจอยู่ในฐานคิดของตัวละคร อย่างไรก็ตาม ความสงสัยเคลือบคลุมในความสัมพันธ์ระหว่างเบ็ดในฐานะผู้เขียนกับอ้อยยังคงมีอยู่จนถึงตอนปลายเรื่อง

ผมทำเป็นนั่งเล่นเกมมือถือต่อไป แต่สายตาก็ยังคงเหลือบไปมองมันเป็นระยะ จริงๆ แล้วนะ ผมว่ามันไม่เหมือนเกย์เลย ผมมองยังไงมันก็ไม่ใช่เกย์อะ ทำทางการพูดการจา จริตจะก้านต่างๆ ที่ชาวสีม่วงควรมี แต่มันดันไม่มีเลยอะ แล้วทำมายยยทำไม มันถึงเอาเป็นเอาตายกับการที่จะเอาผมเป็นเมียให้ได้...คำว่าเมียที่มันเข้าใจ มันแปลว่าอะไรกันแน่วะ (เชิงเบ็ด. 2551: 210)

จากตอนที่คิดมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเบ็ดยังคงติดอยู่กับภาพตายตัวของเกย์ (ทำทางการพูดการจา จริตจะก้านต่างๆ ที่ชาวสีม่วงควรมี) และนั่นเองที่เป็นสิ่งที่ทำให้เขาและอ้อยต้องพรากจากกัน คนทั้งสองได้ตัดสินใจแล้วที่จะเก็บซ่อนความรู้สึกนี้ให้กลายเป็นความทรงจำที่ดี ในคืนสุดท้ายในเพชรราวาสของอ้อยที่เบ็ดไปพักอยู่ด้วย อ้อยทำกับข้าวให้เบ็ดรับประทาน คนทั้งสองเล่นเป่าขลุ่ยจับกัน โดยที่อ้อยบอกว่าเขาจะออกอะไร และถ้าเบ็ดแพ้แปลว่าคนทั้งสองมีความรักจริงให้กัน ผู้เขียนไม่เฉลยจนกระทั่งถึงตอนปลายเรื่องว่าเขาทั้งสองมีความรักจริงต่อกัน คินนั้นอ้อยแทบไม่ได้นอน เนื่องจากเขาถอดเสื้อมาพาดขลุ่ยไม่ให้กัดเบ็ดทั้งคืน เบ็ดได้บรรยายความรู้สึกที่มีต่ออ้อยไว้ตอนหนึ่งว่า

อย่างที่บอกว่าคุณรู้สึกดีกับมัน รู้สึกว่ามีความสุขที่อยู่กับมันตลอดภัย อบอุ่น ชำบ่าง แต่ถามว่า กับแพนเก่าละ ผมว่าความรู้สึกที่ผมมีต่อแพนเก่ามันไม่เหมือนกับที่รู้สึกกับไอ้อ้อยนะ กับแพนเก่าผมอยากปกป้องเธอ อยากทำให้เธอมีความสุข อยากดูแลเธอ อยากที่จะเป็นผู้ให้ แล้วก็รู้สึกว่าเธอเป็นส่วนที่เติมเต็มในชีวิต แต่กับไอ้อ้อยผมกลับรู้สึก ว่าผมต้องการมัน ผมต้องให้มันอยู่ใกล้ก็พอ ดูแลบ้าง ห่วงใยกันบ้างไม่ต้องมาก ผมมีความสุขที่

อยู่กับมัน รู้สึกเหมือนไม่ใช่หน้าที่ที่ต้องทำให้มันมีความสุข แต่ที่ทำการไปมันทำมาจากความจริงใจล้วนๆ ไม่ได้  
ฝันจะเป็นผู้ชายที่ดีแบบที่ทำกับแฟนเก่ากับไอ้อ้อยถึงมันจะไม่ใช้ส่วนที่เติมเต็มในชีวิตผมแต่มันก็เป็นเหมือนน้ำปลา  
ลิ่งที่ผมขาดไม่ได้ในชีวิตนั่นเอง (เชิงเบ็ด. 2551: 220 - 221)

จนถึงตอนนี้เพศวิถีถูกทำให้คลุมเครืออีกครั้ง เพราะเบ็ดเองปฏิเสธที่จะนิยามความสัมพันธ์ระหว่างเขากับอ้อยให้เป็นอย่างอื่นนอกจากเพื่อนแม่ในตอนสุดท้าย เบ็ดรู้สึกเศร้ามากที่อ้อยตัดสินใจบวช เพราะเขารู้สึกว่าเขาเป็นต้นเหตุ และอาจมาจากความเสียดาย ที่เขาอาจรู้ใจตัวเองช้าเกินไป อย่างไรก็ตาม การบวชของอ้อย และการไปตามความฝันของเบ็ด น่าจะเป็นบทสรุปที่ดี แม้จะไม่ได้ครองคู่กัน ผู้เขียนทำให้เข้าใจในท้ายที่สุดว่าเขาทั้งสองมีความรักแท้ต่อกันโดยเป็นอิสระจากค่านิยมประเภทความสัมพันธ์ทั้งปวง และจุดนี้น่าจะเป็นมนต์ขลังของอัตชีวประวัติเรื่องนี้ที่ทำให้คนนิยมในวงกว้าง หากมองในแง่วรรณศิลป์ การทำให้เรื่องสิ้นสุดเช่นนี้เป็นการทำให้ความรักทั้งสองคนคงอยู่โดยไม่แปรเปลี่ยนด้วยการเลิกราหรือการ “นอกใจ” ที่เราอาจพบได้ในวรรณกรรมเกย์กลุ่มอื่น นอกจากนั้นยังเป็นการทำความเข้าใจของเกย์ให้เป็นอุดมคติ (idealized) ที่ตอบสนองจินตนาการของผู้อ่านในวงกว้างได้ ทั้งผู้อ่านทั่วไปที่อาจไม่เชื่อใน “การครองรักอย่างมีความสุขชั่ววันจันทร์” ของเกย์ ผู้อ่านที่เป็นเกย์ และผู้อ่านที่ชื่นชมชายรักชาย มีกลุ่ม YAOI<sup>3</sup> เป็นอาทิ ฉากสุดท้ายที่อ้อยบวชจึงเป็นบทสรุปที่แสนประทับใจ

“อ้อย...กรุขอผมเมึงเก็บไว้นะ” แล้วผมก็ก้มลงหยิบผมมันที่หล่นอยู่บนเท้ามัน

ผมหยิบมันขึ้น พร้อมๆ กับลูบเท้ามันเบาๆ ก่อนจะเงยหน้าขึ้นมา ผมมองตามมันอีกครั้งและครั้งนี้เองที่มันก้มหน้าลงมามองตาผม จ้องตมอย่างเต็มตา ...น้ำตามันไหลพรากเหมือนเขื่อนแตก เหมือนกับมันพยายามเก็บน้ำตาไว้คนเดียว พยายามกลั้นไว้ไม่ให้ใครเห็น คงล้ากลืนน้ำดู ผมคิด

ผมเงยหน้ามองมัน น้ำตาก็เอ่อขึ้นมา ผมค่อยลุกขึ้นยืนเก็บผมมันไว้ในถุงเสื้อ ก่อนจะถอยออกมา มันยังคงร้องไห้ ผมดูได้จากบ่าของมันกระตุกเป็นระยะเหมือนคนกำลังร้องไห้สะอื้น ผมเบือนหน้าหนีไปทางอื่นที่ไม่ได้ที่จะเห็นภาพตรงหน้าอีกต่อไป ผมเงยหน้าขึ้นให้น้ำตามันไหลกลับเข้าไป แต่ตาเหลือบไปเห็น ผมมันร้องไห้ แม่เลี้ยงก็ร้อง น้องผมก็สะอื้น พี่เตี้ยยืนตาแดงก้ำแต่ยังคงยิ้ม ส่วนแม่ผมก็น้ำตาไหลพราก ผมกลั้นไม่อยู่จริงๆ ก็เลยเปลว “ฮือ” ออกไปเสียงฮือของผมนั่นเองทำให้แม่เขยิบมายืนข้างๆ จับมือผมไปลูบ (เชิงเบ็ด. 2551: 242)

---

<sup>3</sup>YAOI คือกลุ่มผู้หญิงที่ชมชอบความสัมพันธ์แบบชายรักชาย และแสดงออกด้วยการอ่านและการเขียน การ์ตูนเรื่องเล่า และสร้างจินตนาการด้านต่างๆ ขึ้นมา ภาคปฏิบัติที่เห็นชัดเจนของกลุ่ม YAOI ในสังคมไทยคือการสร้างชุมชนการอ่าน (ที่ทำให้มีการจัดจำหน่าย) การตูนญี่ปุ่นประเภท Boy's Love และการแต่งเรื่องเล่าโดยอ้างอิงกับกลุ่มนักร้องชายที่ตนเองชื่นชอบ ทั้งนักร้องญี่ปุ่นและนักร้องเกาหลีที่ยังคงได้รับความนิยมในปัจจุบัน (นัทธนาย ประสานนาม. 2552)

เมื่อพิจารณาพัฒนาการของโครงเรื่องในอัตชีวประวัติ เราจะพบว่าเบ็ดและอ้อยในฐานะตัวละครมีโอกาสดูแลเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จุดที่น่าสนใจก็คือ เบ็ดทำให้อ้อยกลายเป็นคนใหม่ เขาเลิกการพนันและอบายมุขทั้งหลายตามที่เบ็ดขอ เขารักกันด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่มีการร่วมเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงอาจกล่าวได้ว่าความเป็นเกย์ทางเลือกใน *เชิงเบ็ด* ที่ผู้เขียนนำเสนอในที่นี้อาจมีความหมายทางการเมือง ในแง่ที่ว่า เรื่องเล่าชุดนี้ช่วยชำระล้างภาพตายตัวด้านลบของเกย์ และเป็นการเปิดพื้นที่ให้แก่ความหลากหลายทางเพศอย่างแท้จริง

### ความสรุป

หากอ่าน *เชิงเบ็ด* แค่อ่านผิวเผินอาจพบว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเพียงอัตชีวประวัติของผู้ชายที่บอกว่าตัวเองไม่ได้เป็นเกย์ แต่แท้จริงแล้วอัตชีวประวัติเรื่องนี้นำเสนอความเป็นเกย์ทางเลือกที่น่าสนใจ การปิดเรื่องของ *เชิงเบ็ด* จึงมิได้สิ้นสุดที่การใช้ชีวิตอย่างเกย์สมบูรณ์แบบภายหลังการเปิดเผยตัวตน และเบ็ดก็มิได้ปฏิเสธอารมณ์ปรารถนาที่แตกต่างของตน อย่างไรก็ตาม การที่เบ็ดและอ้อยมิได้ครองคู่กันอาจเป็นเพราะเขาทั้งสองปฏิเสธการร่วมเพศอันเป็นส่วนหนึ่งของการยืนยันอัตลักษณ์เกย์ อัตลักษณ์ของผู้เขียนและอ้อยจึงอาจเป็น “อัตลักษณ์ที่ยังสร้างไม่เสร็จ” เพราะมีความซับซ้อนย้อนแย้งในตัวเอง เช่น ประเด็นเรื่องภาพตายตัวที่เบ็ดพยายามฝ่าข้ามออกไปทั้งที่การกระทำข้างต้นอาจยังตอกย้ำความทรงพลังของภาพตายตัวที่ว่า อัตลักษณ์เกย์ของเบ็ดและอ้อยจึงอาจรอนวันที่จะไปปะทะประสานกับวาทกรรมชุดอื่นๆ อีกมากในสังคม

การศึกษาครั้งนี้ทำให้เข้าใจการเมืองในการศึกษาอัตชีวประวัติของไทยและการเมืองในอัตชีวประวัติเอง กล่าวคือ ประโยชน์จากการศึกษาอัตชีวประวัติเรื่องนี้มิใช่ “ภูมิธรรม” ที่ลำแดงผ่านความสำเร็จและความล้มเหลวในการสร้างเนื้อสร้างตัว มิใช่ชีวิตอันยิ่งใหญ่ของมหาบุรุษหรือบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในสังคมทว่า เป็นการศึกษาศึกษาเพื่อให้เข้าใจกระบวนการเปิดเผยตัวตน หรือการยอมรับเพศวิถีของผู้เขียนผ่านพัฒนาการของเรื่องในอัตชีวประวัติ ที่มีได้เล่าเรื่องตั้งแต่กำเนิด แต่ยังคงมีการสะท้อนบุคลิกภาพและการแสวงหาตัวตนตามลักษณะของเรื่องเล่าประเภทอัตชีวประวัติที่นักวิชาการตะวันตกได้เสนอไว้ หากพิจารณาประเด็นเรื่องความจริงที่ผู้เขียนคัดสรรมาเสนอเป็นเรื่องเล่า การศึกษาครั้งนี้ทำให้เข้าใจว่าอัตชีวประวัติเป็น “กระบวนการสร้างสรรค์ตนเองโดยตนเอง” (พวงคราม พันธุ์บูรณะ. 2536: 327) การเรียบเรียงอัตชีวประวัติจึงเป็นการตีความชีวิตของผู้เขียน บทความนี้จึงเป็น “การตีความของการตีความ” อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านอาจมีแนวการอ่านแตกต่างจากที่ผู้เขียนต้องการได้ (พวงคราม พันธุ์บูรณะ. 2536: 365)

นอกจากนั้น การศึกษาครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นข้อจำกัดบางประการของการใช้ทฤษฎีตะวันตกในการศึกษาภาวะรักเพศเดียวกันในวรรณกรรมไทย เนื่องจากการเปิดเผยตัวตน การแสวงหาเพศวิถีหรืออัตลักษณ์ทางเพศในบริบทสังคมไทยนั้นมีวาทกรรมหลายชุดที่เข้ามาแทรกแซงมีส่วนร่วมอยู่ ข้อจำกัดดังกล่าวเกิดขึ้นทั้งจากการ

ใช้ตัวแบบ (model) ของการแสวงหาตัวตนในอิตซีวประวัติเกย์ของตะวันตก และตัวแบบเพศวิถีที่นักวิชาการตะวันตกอย่าง มอร์ริส (2547) ที่เสนอว่าสังคมไทยมี 3 เพศสรีระ คือหญิง ชาย และกะเทย (นบุงสก) และ 4 เพศวิถี ประกอบด้วย หญิง ชาย รักต่างเพศ และรักเพศเดียวกัน แม้ว่าการจัดประเภทดังกล่าวจะตระหนักในความไม่ตายตัว แต่ในเรื่อง *เซ็งเบ็ด* ผู้เขียนเลือกนำเสนอเพศวิถีของตนในลักษณะทั้งคลุมเครือและไม่ตายตัว อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยตัวตนของเบ็ดผ่านเรื่องเล่าที่ใช้นามปากกาในพื้นที่สาธารณะ (พื้นที่ไซเบอร์-cyberspace) ยังน่าจะถือว่าการยอมรับเพศวิถีของตนในระดับหนึ่ง เพราะเบ็ดตระหนักรู้ในภาวะรักเพศเดียวกันเพียงแต่ไม่ได้อ้างอิงเพศวิถีของตนกับกลุ่มเกย์กระแสหลักในสังคมไทยเท่านั้น และคนในครอบครัวของเบ็ดก็รับรู้และยอมรับภาวะดังกล่าว เบ็ดจึงมิได้ถูกคาดหวัง (หรือคาดหวังกับตนเอง) ว่ามีเพศวิถีแบบรักต่างเพศสมบูรณ์แบบอีกต่อไป ลักษณะที่พบทั้งหมดน่าจะมีช่วยเฉลิมฉลองความหลากหลายหรือพหุลักษณะในความเป็นมนุษย์อันเป็นกระแสที่แข็งแรงอยู่ในสังคมหลังสมัยใหม่อย่างทุกวันนี้

### บรรณานุกรม

- ชิดชไม ผ่องศรีสุข. (2547). *วิเคราะห์วรรณกรรมของกะเทย*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เซ็งเบ็ด*. (2551). *เซ็งเบ็ด*. กรุงเทพฯ: อนิศพัลลิตซิ่ง.
- เทอดศักดิ์ รมจำปา. (2545). *วาทกรรมเกี่ยวกับ “เกย์” ในสังคมไทย พ.ศ. 2508-2542*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2553). *ผัดด้วยหรือที่จะปรารถนา: ชนกลุ่มน้อยทางเพศในนวนิยายไตรภาคของวีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์ ใน แต่ศักดิ์ศรีเสมอกันทุกชั้นชน: วรรณกรรมกับลัทธิมนุษยชนศึกษา*. หน้า 45-79. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวรรณคดี และ คณะกรรมการฝ่ายวิจัย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับคณะกรรมการลัทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2552). *ภาพฝันของเทพบุตรตะวันออก: นิยายทงบังซิงกิโดยนักเขียน YAOI ชาวไทย*. รวมบทความจากการประชุมวิชาการเรื่อง “เอเชียตะวันออกศึกษา”. นครปฐม: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นัทธนี ประสานนาม และอาทิตย์ พงษ์พานิช. (2552). “Come out and Play!”: อำนวยการเมืองสีรุ้งในภาพยนตร์เรื่อง Milk. วารสารอ่าน 1.4 (มกราคม-มีนาคม): 176-184.
- ปัทมน กอตระกุลสิน. (2550). การศึกษาวิเคราะห์วิวัฒนาการและคุณค่าของสารคดีอัตชีวประวัติสมัยรัชกาลที่ 5-รัชกาลที่ 9. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วรรณคดีไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. (2546). การช่วงชิงอัตลักษณ์ “กะเทย” ในงานคาบาเรต์โชว์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การพัฒนาสังคม). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงคราม พันธุ์บูรณะ. (2536). แนวเขียนเชิงอัตชีวประวัติในผลงานของโกเล็ค. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มอริริส, โรชาลิน. (2547). สามเพศสรีระและสี่เพศวิถี การปรับโฉมใหม่ของวาทกรรมเพศสภาพและเพศวิถีในยุคสังคมไทยร่วมสมัย ใน เพศวิถี วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ ที่จะไม่เหมือนเดิม. หน้า 85-144. กาญจนา แก้วเทพ และพิศรา แซ่ก้วย (บรรณาธิการ). เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลักษณะหญิง รัตสาร. (2519). งานเขียนเชิงชีวประวัติของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ระหว่าง พ.ศ.2325-2475. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา พุ่มยิ้ม. (2550). ภาพแทนของชายรักร่วมเพศในวรรณกรรมไทย พ.ศ.2544-2548. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วรรณคดีไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรันย์ มหาสุภาพ. (2551). การสร้างอัตลักษณ์เกย์ในงานเขียนแนวอัตชีวประวัติเกย์ร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (วรรณคดีเปรียบเทียบ). กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขกมล รัตนสุภา. (2552). อัตชีวประวัติ: ความหลังและชีวิตกับวรรณศิลป์. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 5, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 106-152.
- Amed, Sara. (2004). **The Cultural Politics of Emotion**. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Glossary of Terms in Gender and Sexuality**. (2005). Nakorn Pathom: The Southeast Asian Consortium on Gender, Sexuality and Health.
- Plummer, Ken. (1995). **Telling Sexual Stories: Power, Change, and Social Worlds**. London and New York: Routledge.